

Äldreomsorg på distans (ÄDis)

Välfärdsteknologi – ett nytt begrepp

”teknologi som kan bidra till ökad trygghet, säkerhet, aktivitet och delaktighet i samhället.

Välfärdsteknologi kan stärka äldre personer och personer med funktionsnedsättning till ett självständigare liv. Välfärdsteknologi kan också vara ett stöd för anhöriga och bidra till bättre

tillgänglighet, resursutnyttjande och kvalitet för personal inom och brukare av vård- och omsorg.

Välfärdsteknologi kan även stödja kvarboende, förebygga eller komplettera vård- och omsorgsbehov samt vara samhällsekonomiskt lönsamt.” (Wikipedia)

Vad är då ÄDis?

Jomala kommun tog över konceptet Äldreomsorg på Distans till kommunal regi från Öppna Högskolans projekt april/maj 2016 med Liz Karlsson som ÄDiskoordinatör och ansvarig för tjänsten. ÄDis är en digital form av samordnad äldreomsorg där Jomala kommun avser att framställa en kvalitativ internetbaserad tjänst åt kommunernas äldre befolkning som möjliggör en ökad känsla av trygghet och social samvaro samtidigt som förutsättningarna för hemmaboende förlängs.

Närvarande samarbetskommuner är:

Jomala	Sund
Mariehamn	Föglö
Lemland	Geta
Lumparland	Eckerö

ÄDis som arbetsredskap och tjänst för kommunernas äldreomsorg är tänkt att gynna självständighet, trygghet, aktivitet, delaktighet och valfrihet för den äldre befolkningen. Kostnadsreduceringen ökar kommunerna möjligheter att planera effektivt resursutnyttjande och ökar förutsättningarna för den äldre människan att kunna bo kvar i det egna hemmet. Av samhällsnyttvinster kan nämnas miljöinbesparingen.

Värdkommunens (Jomala) uppgift i tjänsten ÄDis:

- Dagverksamhet
- Social samvaro för deltagarna/klienterna i grupp eller individuellt
- Tillhandahålla teknisk utrustning och installation för hembesök på distans och ansvarar för den tekniska utrustningen
- Ge support till deltagarna/klienterna och hemvård/tjänst personal

Deltagande kommunens uppgift i tjänsten ÄDis:

- Fastställande av eventuella klientavgifter
- Fastställa vilka klienter i kommunen som erbjuds ÄDis
- Anmäla/beställa nya användare till ÄDis koordinatör

ÄIDis som stödtjänst

Alla människor vill i grunden vara självständiga, delaktiga och trygga, och det är just dessa faktorer som ÄIDis kan bidra till. Genom stödtjänst ÄIDis vill vi för den äldre befolkningen skapa förutsättningar för bättre fysiskt och psykiskt hälsa, bryta isoleringen och öppna möjligheter för delaktighet och aktivt deltagande i samhällsfrågor. Användaren av stödtjänsten ÄIDis får ta del av interaktiva sändningar och vara delaktig i sociala aktiviteter som gymnastik, minnesträning, museibesök m.fl. Användaren kan ta del av aktuell information och erfarenheter från inbjudna gäster i t.ex. hälsorelaterade frågor och aktuella vardagsfrågor, delta i diskussioner och hålla kontakt med andra användare som deltar i ÄIDis. Användaren av ÄIDis kan även ha en så kallad Anhörigkontakt där man kopplar upp den/de anhöriga till användarens "skärm."

Kommunerna fastställer själva avgiften för stödtjänstens ÄIDis.

ÄIDis som tjänst/ e-hemtjänst

Den s.k. e-hemtjänsten fungerar som komplement till den traditionella hemtjänsten och bidrar genom sin effektivisering och kostnadsreducering att personalen kan tillbringa större del av sin arbetsdag i kontakt med klienterna, antingen fysiskt eller digitalt. Några exempel på användningsområden inom hemtjänsten:

- Behov av fler tillsyner än vad som kan erbjudas fysiskt.
- Påminnelser som att ta mediciner, äta eller en tid som ska passas.
- Uppmuntran/guidning/instruktion ges som hjälp till självhjälp.
- Extra stöd vid hemkomst efter t.ex. sjukhusvistelse.
- Klienter som är i behov av mycket tillsyn/stöd men inte vill ha intrång i sin personliga sfär.
- Trygghet på nattetid utan störande fysiska besök (*kräver tilläggsutrustning nattkamera*).

Avgift för e-hemtjänst via ÄIDis skall ingå i den månadsavgift som fastställts för hemtjänsten och grundar sig på klientens vård- och serviceplan. För fastställande av avgift gäller bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992)

ÄIDis för Närståendevårdare

Närståendevårdare som oavbrutet eller med få avbrott varit bunden vid vården dygnet runt eller fortgående varje dag har rätt till 5 lagstadgade lediga dygn/månad. Med risk för isolering, ensamhet och/ eller annan psykisk ohälsa har många närståendevårdare svårt att lämna hemmet och den vårdbehövande ensam ens korta stunder.

Det finns många närståendevårdare i kommunerna som inte nyttjar sin rätt till 5 lediga dagar i månaden. Ett alternativ kunde vara att erbjuda ÄIDis som ersättande tjänst för den lagstadgade ledigheten. Genom ÄIDis önskar man bryta isoleringen för närståendevårdare, erbjuda möjlighet till aktiviteter, tillgång till information och social samvaro.

Kommunerna kan besluta om kostnaden för ÄIDis som ersättande tjänst för närståendevårdarnas lagstadgade ledighet i enlighet med bestämmelserna i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (FFS 912/1992) alternativt kostnadsfritt.